

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

IX. De pignoribus & fidejussoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

vacent, sed cum causa permutationis, *cap. unic. eod. in 6.*

§. 4. *Permutationi beneficiorum nihil temporale admiscendum.*

Cavendum tamen est, ne quid temporale permutationi beneficiorum admisceatur. Incideret enim hæc res in simoniam, *d. cap. Quasitum.* Unde consultus Clemens III. an Ecclesia parochialis cum altera permutari possit, attributis utriusque possessionibus; respondit, id quidem fieri posse, dummodò Ecclesiæ & possessiones separa-

tim inter se permutentur. Verba rescripti hæc sunt: Respondemus, quòd cum de dictis parochialibus Ecclesiis per se queat commutatio celebrari, & in permutatione possessionum, per se non sit inhibicum: si altera, ratione possessionum, alteri præponderet, pecuniam posse refundi de ipsarum possessionibus ad invicem, prout visum fuerit expedire; refusa certâ pecunie quantitate, poterit contractus permutationis iniri: sic tamen quòd illi contractus nequaquam sibi invicem misceantur, *text. est in cap. Ad questionem 6. Ext. hoc tit.*

DE PIGNORIBVS ET FIDEIVSSORIBVS.

TITULUS IX.

Contractus pignoratitius, sicut & fidejussorius, accessorius est ad alios contractus: cum uterque ad horum securitatem adhiberi solet. Pignus quidem rei fidejussio personæ accessione contrahitur, *§. fin. in verb. quòd magis ei insit. Instit. Quib. mod. re contrah. oblig. l. 1. & l. 2. D. De fidejuss.* quamvis & plurium rerum, etiam bonorum omnium, pignus, *l. 1. Cod. De pignor. l. Si generaliter 6. Cod. Qui potior. in pig. hab. & fidejussio multarum etiam personarum iniri possit, §. Si plures Instit. de fidejuss. l. Inter 27. cum l. seq. D. eod.*

§. 1. *Pignus ut contrahatur.*

Pignus vel nudâ conventionione constituitur, etiam si rei traditio non fiat, *l. 1. D. De pign. act.* Ubi tamen & rei traditio intervenit, propriè pignus dicitur, inspectâ notione nominis: alioqui sine ea propriè hypotheca est, *paragr. item Serviana Instit. De act. l. Sirem 9. paragr. propriè D. De pig. act.*

§. 2. *De usu pignoris.*

Pignus igitur ubi traditum est, creditori uti eo non licet, si in remobili consistat pignus, *l. Si pignoro 6. D. De furt. §. furtum Instit. De oblig. qua ex delicto; in immobili, utitur quidem creditor, l. Creditor 2. D. De pignor.* cum utendo magis hoc pignus consecratur, *l. Non intelligitur 3. §. divi fratres D. De iure fisci. l. Singularium Cod. De adif. privat.* autamen fructus ab eo perceptos, & qui percipi poterant, usque cum damno dato in re, in exoneratione mortis imparet, *l. 1. & l. 6. Cod. De pig. act. cap. Cum contra 6. Ext. De pignorib.* Quippe pignoris contractus bonæ fidei est, ac proinde in eo

ex æquo & bono agitur, *§. actionum autem Instit. De act.*

§. 3. *Pactum de lucranâ fructibus pignoris non valet.*

Unde hæc conventio in pignore non admittitur; ut fructus pignoris tandiu cedant lucro creditoris, donec fors, id est, debitum exsolutum fuerit; quod pactum à Marciano J. C. *d. 17. §. 1. §. 2. dicitur, adeoque usurarium est, per text. in cap. 1. & 2. Ext. De usur. cap. 4. & cap. 6. De pignorib. junge omnino §. 1. in §. de usur. ubi casus excepti referuntur. sive potius declaratur, in eis usuram cessare.*

§. 4. *Pactum legis commissoria improbatum in pignore.*

Nec hæc conventio permittitur in pignore; ut, si intra certum tempus pecunia non reddatur, pignus in solutum cedat creditori: quam conventionem vulgò vocamus pactum legis commissoriae, *cap. Significante 7. Ext. De pignorib. l. fin. C. De pactis pig.*

§. 5. *De pignore pignori dato.*

Non prohibetur autem creditor rem sibi pignori obligatam, iursum alteri dare in pignus; ita ut non solum retentio, sed & utilis actio hypothecaria eo nomine competat posteriori creditori adversus debitorem principalem. Priori tamen creditori solvens debitor etiam à posteriore creditore liberatur, *ut Cod. Si pignus pig. datum, l. Grægo 3. §. cum pignori D. De pign. cap. Cum contra 6. Ext. eod. nisi posterior ante denunciaverit debitori*

bitori rem sibi obligatam esse, l. Nomen 4, C. Quas pig. oblig. poss. juncta l. 3, Cod. De novat.

§. 6, De fidejussione.

Ad fidejussorem quod attinet, hæc stipulatione contrahitur, l. Blanditus 11, Cod. De fidejussorib. l. 5, §. satis acceptio D, De verb. oblig. a & cujusvis generis obligationi, etiam quæ ex delicto venit, adhiberi potest, l. 1, l. Grae 9, §. sed et si ex delicto, D, De fidejuss. Et eod. tit. Insti. princ. dummodo tale delictum sit, quod corporalem poenam non persequatur; nam huic frustra adhibetur fidejussor, cum nemo membrorum suorum dominus sit, l. Liber homo 13, D. Ad leg. Aquil. can. Si non licet xxiii. quest. 1.

§. 7, Duplex genus fidejussorum.

Solet autem fidejussor duobus modis intercedere: aut simpliciter fidem suam interponendo in id, quod debet principalis; aut quanto minus creditor a suo debitore consequetur: & hic fidejussor indemnitatis dicitur, qui & idcirco a creditore antè conveniri non potest, quàm reus excussus fuerit, l. fin. Et ibi DD. D. Si cert. per. prior autem antè conveniri potest, sed cum beneficio Auth. Præsentis C, De fidejussoribus.

§. 8, Fidejussor quando liberetur, Et agere possit ut liberetur.

Ubi autem fidejussor solvit creditori, aut aliter illi satisfecit, habet ad repetendum mandati actionem, §. Si quid autem Insti. De fidejuss. l. Inter 26, §. Si is qui D. Mandati. Neque enim antè agere

potest, cum & ad solvendum sumptus intelligatur, l. Indebitam 47, D, De condit. indeb. nisi forte aliter inter eum & debitorem convenit, aut condemnatus fuerit fidejussor, aut debitor solutionem diu extraxerit, sive bona sua dissipare coeperit. Nam his casibus rectè agit fidejussor contrarium, ut eum liberet ab obligatione fidejussoria, cap. fin. De fidejussor. l. Si pro eato, C. Mandati, l. Lucius Titius 38, D. Mand.

§. 9, Clerico interdicitur, ne fidejubeat.

Illud constitutum est in Clericum a Concilio Cantuariensi, ut is fidejussoribus inserviens a clero submoveatur, cap. 1, De fidejuss. licet ab eo facta fidejussio valeat, cap. 2, c. 3, eod.

NOTATIO in Tit. 9.

a Sed an solâ stipulatione quod putat Bald. ad c. 1, num. 9, Ext. de pact. negans pacto nudo fidejussorem contrahi; nisi apud acta, per l. Cum ostendimus 4, §. fin. D. De fidejuss. tutor. Eandem sententiam tenetur Inson, ad l. Stipulationum 5, §. satis acceptio D. De verb. oblig. ubi Et rationem reddit, Et quasvov limitationes adfert. Verùm Felinus ad d. cap. 1, nu. 142 dubius hæret, propter cap. 3, Ext. De pact. ubi simpliciter dicitur: Studiosè agendum est, ut ea quæ promittuntur, opere compleantur. At promissio etiam nudum pactum continet, l. Sciendum 19, §. vi, D. De ædil. edicto, Ex quo æquius Et certius videtur quod et si de jure Civili regulariter fidejussio nudo pacto non contrahatur; secus tamen esse de jure Canonico, quo ex pacto nudo actio, aut saltem officium Iudicis ad complendum pactum, competit. Eleganter Panorm. ad d. c. 1.

DE TESTAMENTIS ET VLTIMIS VOLUNTATIBVS.

TITULUS X.

§. 1. Testamentum quid.

Testamentum est voluntatis nostræ iusta sententia de eo, quod quis post mortem suam fieri velit, text. in l. 1, D. De testam. Iusta, inquam, id est, perfecta. (sicut iusta vocatur ætas, id est, perfecta, in l. Quod Servius 8, D. De condit. caus. dat. §. 1, Insti. De fideicom. hered. §. ante hered. Insti. De legat. l. fin. D, De jure codicil.) quæ & hæc redis institutionem continet. Nam hæc basis & fundamentum est testamenti, ad eod quod sine ea testamenti causa corrumpat.

§. 2, Codicilli Et donatio causa mortis inter ultimæ voluntates referuntur.

Inter ultimas voluntates referuntur & codicilli, & donatio causa mortis, l. fin. C, De donat. caus. mort. l. fin. C, De codicil. Illi minus perfecti sunt, quàm testamentum; cum hæc redis institutio nec non contineant, saltem directam. Nam per fideicommissum hæreditas rectè quoque in codicillis relinquitur, l. 1, Et l. Si idem 7, C. eod. quemadmodum